

2 Tímoti

anaaékaq-aubama Tímotinopaq Póroma ánná-naupaq Arómubaq agatáiye.

¹ kemá Póroma Áánûqtuma kemmá aúyakaiye. kemá Îtu Káríqtoqtaba timátíkarai-naqune. Îtu Káríqtomma wennábóaqtaa ketáámá matúq-matuq umá máiuwaraimma áaimma átáma Áánûqtuma keqtáámá timá akoqnáá umátíkaraiqtaba waabá-káyúkábímmá kétune. ² kemá ketáanikaa umá tíkái-naqa Tímoninopaq maamin-áúbámá kágayaune. ketiborátámá Áánûqtugaraq kerátái uyátárai-naqa Îtu Káríqtoma yenákátí íráqô-qtataakaraq paru-yátáákáráq kaayoné-yátáákáráq emá mayaíkáae téqa kétune.

³ Áánûqtukaq kemá téq “timuqá kémaraune” kétune. kéma Áánûqtun-aurakaq tigaemá íkéitaq wení mayaímá títaubikoma waráanikaa umá kemá kémayaune. wágááwabi nókáámma wekáq nunamupí “tíkáiye” kéteq eqtábágáráq nunamummá kétune. ⁴ ení aqnuyábámá taákaq yokéq emmá aónaiyaba ôriq umá kétékaiye. miráinaq kemá timuqá maqma ánatanune. ⁵ kemá itáunama Îtuqtaba itáiq-itaiq umá akoqnáá ónnama móraiq umá Yúnitima enanógaraq Aróitima enarááráogáráq yenákámá itáiq-itaiq urááyaniq kéone. ⁶ ániibo mikánááráq kemá tiyáámma emmá ánekukauna-taoqa emá Áánûqtunopake-qtataaqa matáánama minnáma yáqtoma akoqnáá uwo téq kétima-amune. ⁷ Aokaq-Áágómmá Áánûqtuma emmá ámikaimma keqtáámá mamá ikatíq í-yátáárîq íkéiye. ímiye. Aokaq-Áágómá keqtáámá ako-

qnáama tímîtaqtaa ketáamá waayúkama tirummá yiméq-taa ketábátáa túgoni akai-yátáaqá ikéwaraunatae.

⁸ káqo-yubaq uyátarai-nakoqtaba timá-yiminema ikatíq íma éwaq kemmá uyátarai-nakoni ánná-nakoqtabama íma agae-agae uwo. ímiye. Áánûqtuni átê-wataayaba emmá táí-yataaqa waayúkama amíyamma paá matéwaq Áánûqtuni akoqnáayaba kamuqá itaa. ⁹ Áánûqtuma ketáái kúmiq-yataapike tiwíkenataa keqtáamá mamá wení waayúkataa aúkaiye. ketáamá íraqô-qtataariq únnayabataa íma tiwíkaitaibo wemá wenamáárîq íraqô-napoana wemmá paá kákaitanaboana tiwíkaiqtaae. maa-márámá íma abarokáq uráitanama naayóbáqá Áánûqtu wenaúyánápímmá wení íraqô-qtataakoma Ítu Káríqtopitaa tímikaine. ¹⁰ miráimanibo Ítuma keqtááyábá pukái-naqa ketáamá aónaraunaboqtaa íbêqa Áánûqtuni íraqô-qtataaqa káonaunatae. Ítu Káríqtoma puí-yátáákóní akoqnáama mamá paábaq yuwéna aúgen-auwaraimma tiráátiraiqtaae. minnáma matúq-matuq umá máí-auwaraiqtabataa Áánûqtuni átê-wataabiqtaa kétunatae. ¹¹ kemá waabá-káyúkábí átê-wataama kéteq yiráatenunayaba Áánûqtuma timátíkaraiye. ¹² miráurairqtababoq íbêqa kemá ánná-naupaq tútiq-yataapi máunamanibo íma yukáune. kemá itáíq-itaiq únna-naqa Áánûqtuqtaba kéitaunayaba kemá itáunama mi-máyáímá wemá tímikaimma kanaaráq wemá kawáá kéinana Ítuma kumínî-kanaaraq wíniye. ¹³ abo árain-aimma aráátúnnama yáqtorao. min-áímmá kéwarewaq káqo-yuma áyaqa keyime Ítuqtaba itáíq-itaiq uwo. ketáái itáíq-itaiq í-yátáákáráq tíyaqa amí-yátáákáráq Ítu Káríqtogaraq yagaroqtamá máeta ketááyôpaq kéyeye. ¹⁴ minnáyaba Áánûqtuni Aokaq-Áágómá tirunóbáqá

máiyē. emmá áwáqnaa ínakawaq min-íráqó-kátáámá yáqtoraa.

¹⁵ emá kéitaane min-nákámá Pigératiyaa Emáágénit-igaraq máqtemma Êtia-marupake-kayukama yemá yinaaemma umátikaraae. ¹⁶ uyátárai-nakoni paru-yátááqá Onetíporatigaraq wení aara íyápóbi waíno. itaao. Onetíporatima agae-agae íma éna taíbaq-yupaama ya kétémonena timuq-yatáápí matíkaraiye. ¹⁷ wemá Arómuq yayamá iréna kemmá tibáá éq éna ánná-naupaq maakáq máunaraq ya timónaraiye. ¹⁸ emá kétaane ôriq umá kemmá íráqôniq umátikaraiye. Ítuma kumína-yupaama uyátárai-nakoma wemmá paru-yátáápíké yainaíno.

2

¹ emá ketáaniko, akoqnáámo Ítu Káríqtoma wení íráqôqtataapike ámímma mayaa. ² máqten-aimma waabákáyúkábí yiráátúnnama emá áqa ítaraune. min-áímmá matéwaq náawanabi emá kamuqá ítáiyimina-wayukama yimiyo. miráinata yemá kanaaráq káqo-yuma maamin-áímmá yiráátinoe.

³ emmá íráqôn-aaiq-i-nakokaa umá aú-aiqa íno. ⁴ abo áaiq-i-nakoma wení anó-kawaa-nakoma amuqá maraíkáae téna mirá kéiyē. minnáyaba wemá waayúkagaraq móneqtabagaraq wenaúyánámmá mamá awígíðq íkeiyē. ⁵ itaao. móra-nakoma uyaatí-ámáán-áímmá íwarenama wemá kanaaráq íma uyaatimá uyátena amuq-yatááqá ímayaniye. ⁶ móra káqon-aimma itaao. móra-nakoma akoqnáá umá yómmá yoráina-waigoma wemá uyátá-maqma íráqôn-aawaqa yópíké mayaiño. ⁷ kemá timá-amuna-aiqtabama aúyánámmá itaao. abo uyátárai-nakoma áwáqnaa ína máqten-aimma itánóne.

⁸ átē-wataama Ítu Káríqtoqtaba aúyánápí mayaa. Ítuma wemá Tébitin-annabike abarokáq uréna pukáipike

Áánûqtuma wemmá mamá itó-umakaraiye. miráitaq kemá waabá-káyúkábí átê-wataama weqtábá timá yímikaune. ⁹ kemá átê-wataama Ítuqtaba waabá-káyúkábí túnnayatababoata ánnáma tímikaamanibo Áánûqtuni watáama íma ánnáma ámikaae. íbêqa kemá amáan-aimma arátî-nakaa umá tú-tiqa kémayaune. ¹⁰ mikáyúkámá Áánûqtuma wetábá aúyaqmakai-kayukayaba kemá mirá kéeq tú-tiqa mayánúne. Ítu Káriqtoma yeráwákáráq yíwíqma Áánûqtumma yauwéqma amínata yemá tágama-yataaqa matúq-matuq umá mayánoe. ¹¹ maanná árain-aine.

ketáámá wetê yagaroqtamá puyéqtaama wetê yagaroqtamá mánunatae.

¹² ketáámá kanaarácq tú-tiqa mamé kéuyeqtaama anaaékaqa wetê yabíqma mánunatae. ánibo ketáámá wemmá tinaaémma umá aménanataama wegáráq mórariq umá keqtáámá anaaémma umátikaniqtae.

¹³ wemá wení áaiqtaba íma kanaarácq paábaq awétátuwanipoana ketáámá kúmiq-yataariq únnataama wemá itáíq-itaiq umá akoqnáá-naqa paá kémaiye.

¹⁴ maamin-áímmá ení waayúkama timá-yimiyo. kékén-áímmá uyátárai-nakon áwíkaq timá-yimiyo. paá aayabámá áaiq-aimma ítero. mirámô o-wáigómá íma móra-waigoma áwáqnaa kéibo aamá ítáa-kayukama paá mamá táíq kéumayikaiye. ¹⁵ ení mayairákémmá Áánûqtumma mamá amuqá marakáigóníq umá maqmá aónaao. mayai-nákómá wení mayaiyábámá wenaúyánánóbáqá kanaarácq téna “kemá íráqô-mayaima kémayaune” tiníkáá umá mááo. Áánûqtuni watáagoni

áaimma arupú umá yiráátiyo. ¹⁶ emá aíbôq-aikoma Áánûqtuqtaba íma wáin-aipikemma nékaq mááo. ¹⁷ aíbôq-aikoma náomma kamá anóniq iníkáá kéiyé. yirááte-kayukama yeráwápíké maami-kááyáq-nákámá aíbôq-aimma yiráátéyamma Áíménéiyatiyaa Pairíqtatima min-nákámá mááye. ¹⁸ yenákámá árain-amma yuwéta yaímma itáíq-itaiq kéo-kayukati yúyánámmá mamá táwîq kéoye. min-nákórátámá téta “ketáámá áqa atóbaraunatae” tiráiyé. ¹⁹ miráimanibo Áánûqtuni árain-aikoma akoqnáá-nakaa umá íma kutíniye. wení ábôqtaraq wáin-aubagoma maará kétiye: “uyátárai-nakoma náayuwabi wení waayúkama máaqtabama kéitaiye” ánibo “náawabi téna ‘kemá uyátárai-nakon-amune’ ténama wemá kúmiq-yataapikemma waeraíno.” téna min-áúbágómá kétiye.

²⁰ itaao. anó-naupaqa ókon-okomma táápeqa kéwaiye. yaímma áwáarara kain-óqtákáké tarôq owata yaímmama yaataké tarôq owata yaímmama mararáké tarôq urááe. yaímma-taapeqa aati-aatimá aáwaqa maqnéta ánibo yaímma íráqô-taapeqa paá móra-mora anón-aiqtaba aáwaqa maqnarááe. ²¹ miraráá umá móra-nakoma kaaqaari-áíqtábá íma iténa kúmiq-yataakoqtaba nékaq máina-waigoma wení uyátárai-nakoma aokaq-máyáimá kanaaráq amínana mayániye. ²² aúranannama káe táí-ayannamma kéitaannama paábaq iyabótuwewaqa kateko-yátááqtábágárq ítuqtabagaraq aúyánámmá itaao. káqo-yuma arummá keyimewaqa kaayoné-yátááqá yimiyo. náayuwabi uyátárai-nakoma ôriq umá yemma yíwáqnaa íkáae tíya-yuti aanábóiq umá mááo. ²³ miráimanibo aamá íma ítaraa-kayukama yeqtí unítíq-aipikemma nékaq mááo. emá ítaraane mirán-áíková ááiq-yataaqa mamá abarokáq kéiyé. ²⁴ uyátárai-nakoma áwáqnaa ína-

nakoma wemá ááiq-aimma íma tínimanibo wemá paá máqte-kayukama kaayoné umáyikaino. wemá íráqômma yirááti-naqa máena máqte-tupaama aamá yauwéqma kétena timá tágayimiyaba yokaa íno. ²⁵ mi-káyúkámá náayuwabi wenáama aratíya-yuma wemá kaayoné umá mamá arútáyikainatama anaaékaqa Áánûqtu ayuwéta yemá yeqtí kúmiq-yataapikemma yuwéta árain-aqtabawaa miráimma waránô? ²⁶ naayóbáqá Tááqtaama yemmá waíwaakaa umá yáqtokaitata wenaúyánámmá yemá wakááne. miráitata yemá Tááqtaani wakápike péqma yutínoe.

3

¹ aákaq maraao. aqtó-kánaáráqá taíbaq ummaa-yátááqá abarokák íniye. ² waayúkama paá yetábá yúyánámmá itánoe. yemá taíbaq-otamma mamá áíkuyaba yikáinata yeqtí yúma maméta uwínoe. yemá káqowa-kaqowamma áyoqa ayánoe. yeqtí yinóboyuti yáama íma itánoe. káqo-yuma yemmá nóinawabi yimíyaqtabama yemá téta “paátataare” tínoe. Áánûqtumma yemá yikaq íma múte akéta ³ kaayoné íma ínoe. yemá káqo-yuma íma paru-yátáárîq umáyikanomanibo kaaqaari-áímmá káqo-yuyaba tínoe. yemá áwáábíqa kéta ááíqa ínoe. íráqôniq í-yátábámá ítama táíq kéeta ⁴ káqo-yuma makatínoe. yemá áwáábíq-araaq-wayukama máeta yeqtí yúma maméta anókariq umá wínoe. yemá yeqtí yúyánámmá Áánûqtukaq íma maránôbo yemá paá yeqtí yúgoma mamá yimuqá maraíyábá yúyánámmá maránoe. ⁵ yemá téta monoq-wáyúkámá máamanibo Áánûqtuni wataáama íma mayéta itáíq-itaiq ínoe. mirá-káyúkábíkémmá nékaq mááo. ⁶ yaímma-wayukama aaranaammá netuqyaammá kúmiq-yataariq éta yikaí-yátáárîq o-yútí naaúpaq uréta

makatínoe. ⁷ maamin-nóinímmá káqo-kaqon-aiqtaba kéitaamanibo árain-aiqtabama íma kanaaráq kéitaae. ⁸ mi-káyúkámá yemá miráuma Yáanayaa Yáábarama Mótetimma yinnaaémma umákáraayaniq umá maami-káyúkáyábá emmá timá-amune-yuma yemá árain-aiqtaba íma káyikaiye. yeráwáqtí yúyánákómá táíq kéitata Áánûqtukaqa itáíq-itaiq í-yátáápíkémhá paábaq yuwéta kégoe. ⁹ missing?

¹⁰ ániibo emá kemá aráátúnna-aimma waqáane. ketáaimma aónaraane. emá káonaanaq kemá Ítukaq itáíq-itaiq kéunaa emá kétimone. mórai q umá kemá únnaiq uráane. emá káonaanaq kemá kaayoné-náqá kémaeq káqo-yuma tirummá káyimune. emá kemhá timónaraanaq ¹¹ waayúkama táwîgoniq umátíkáamma paá matáune. kemá tú-tiqa mayáunama emá timónaraane. maami-máqté-tútíqá í-yátááqá Áátiokibakaraq Aikóniabakaraq Arítaraabakaraq matáunama aónaraanamanibo uyátárai-nakoma tíwáqnaa itaq íma pukáune. ¹² máqtemma náayubi Ítu Káríqtogaraq yagaroqtamá mórabí katekoíq ónnáe tíya-yuma waayúkama mamá táíq umáyiketa yemá káqo-yuma kémakateta yenamáárîq yetábágáráq makatínoe. ¹³ missing? ¹⁴ miráimanibo emá árain-akaq emhá aráátiraunataa ítaraane. minnáyaba paá máeq itáíq-itaiq umá akoqnáá uwo. emhá aráátiraa-yuyabama emá káyumonaane. ¹⁵ minnágaraq káonaane. emá pááqyamma máegaraq Áánûqtuni aokaq-wátááyábá wannaabí agamatán-áímmá aónaraanae. maaminnámo agamatán-áíkómá emhá itái-yátááqá kanaaráq amíniye. miráinata waayúkama Ítu Káríqtoqtaba itáíq-itaiq íyanama mín-ítái-yátáákómá yemmá Áánûqtunopaq yiwíqme uwíniye. ¹⁶ máqtemma wannaabí agamatán-

áílkómá Áánûqtunopake kéyena árai-qtataakoqtaba kêtiraatiqtaae. íma arupú-yataakoqtabama kanaaráq kêtiraatenaa waayúkama Áánûqtun-aurakaq katekoíq ínôqtaba yiráátiniye. ¹⁷ maaminnámo agamatán-áílkómá Áánûqtuni mayái-wáyúkámá máqtemma íraqô-mayaima mayánôqtaba yokaa kéumayikaiye.

4

¹ Áánûqtun-aurakakaraq Ítu Káríqton-aurakakaraqa kêtima-amune. Ítu Káríqtoma máqtemma waayúkama pukáa-kayukagaraq yúwaraa-kayukagaraq máqtemma yainániye. Ítuma kuma keqtááráq yabi ínipoaq akoqnáá umá emmá kêtima-amune. ² átê-wataama Ítuqtaba waabá-káyúkátí yúrakaq kêtewaqa káqo-yuma íma iyúwénata emmá timá yaqtóráaro. íraqômma watáa te-wái-kánáawábi táí-kanaarakaraqa paá átê-wataama abarokáq tiyo. ení waayúkama íma arupú kéiyaama mamá arútáyikaa. miráinaawaq arupú ínôqtaba umá yíqtaaiq kéewaqa kaayoné umá yiráátio. ³ mi-kánáamá ínatama waayúkama árain-aimma íma itánômanibo yemá paá yeqtí yúyánákómá ínnaiq kéiyata káqo-kaqo-yiraatiwayukama yemá itánáae tíyan-aimma timá-yimiyata itánoe. ⁴ yemá árain-aimma yuwéta paá-aiqtaba itánoe. ⁵ miráimanibo emá enamáárîqa yáqtoqma akoqnáá uwo. aú-aiqa paá kémayewaqa átê-wataama waabá-káyúkátí yúrakaq timá-yimio. máqte-qtataaqa Áánûqtuma wení mayái-nákóqtábá mayaíkáae téna timá mirá uwo.

⁶ ketábá-kánáágómá waaqókárîq kéita kemá Áánûqtukaq amí-yátáákáá ónúne. íbêq-kanaama yemá kemmá tíkamiyaq puyónúne. ⁷ kemá Ítuqtaba íraqôn-aiqa uráune. min-ááílkómá ánatagitaq kemá wekáq itáíq-itaiq umá yáqtoqma akoqnáá uráune. ⁸ miráipoana uyátaina-nakoni amuq-yatááqá kerátái uyátárai-nakoma

kemmá timíniye. min-ámúq-yátááqá minná Áánûqtun-
 aubaq katekoíq ónúne. kerátái uyátárai-naqa arupú
 umá yainái-nákómá min-ámúq-yátááqá wemá kumína-
 yupaama kemmá timíniye. kegáráq tébakaq-wayukama
 wemá kumínîqtaba ôriq umá káyikaitata awé o-yúmá
 yekáráq íráqô-meyamma timínîqtaae.

⁹ emá ketôpaq páátákáá yínônayaba maqmá aónaao.
¹⁰ abo Tímatima wemá maa-márábí-qtátááqtábá
 aúyánámmá mayéna kemmá tiyuwéna Tetarónáikaq
 kóuraiye. Karétenima wemá Karétiani-marabaq kóuraiye.
 ánibo Tááítati wemá Taamétia-marabaq kóuraiye.
¹¹ Arúke wenamá ketê máiye. emá Máákimma ko
 awíqme etê yekaa. miráinana wemá mayaímá áwáqnaa
 umá kanaaráq mayániye. ¹² kemá Tíkikatimma Ipítiani-
 marabaq timákaunana kóuraiye. ¹³ emó káyema ketí
 kúberai-unakaraq mamé iyo. Káápatini-naupaqa
 Taróqaati-marukaq ketí kúberai-unamma makáupo. ketí
 wannaagáráq mamé iyo. méme aúwaratirake-kannaama
 minnýatabama kemmá ôriq umá kétikaiye.

¹⁴ Érékáánara wemá áwáarara kain-óqtá-máyái-
 nákómá kemmá mamá táíq umátíkaraiye. uyátárai-
 nakoma minnýaba táí-meyamma anónnáma amíniye.
¹⁵ emá enamáárîq min-nákóqtábámá atéqma arutaa.
 min-áté-wátáámá túnna-aikotaama wemá mamá
 anómma áyámma uráiyé.

¹⁶ áqnáábaq-yupaama kemá aabi matíkáawaq
 yauwéqma túnna-yupaama móra-waigoma ketê íma
 máqe-uraiye. ímiye. máqtemma kemmá tiyuwéta
 wéyáwé uráamanibo Áánûqtu minnýaba yemmá
 táwî-meyamma yimíyábá íyimikaae téq kétune.
¹⁷ miráimanibo uyátárai-nakoma ketê máena kemmá
 akoqnáá umátíkaraiye. miráitaq kemá waabá-káyúkátí
 yúrakaqa maamin-áté-wátáámá Ítuqtaba kanaaráq timá

yímikaupo máqtemma náayubi Áánûqtuqtaba íma ítaraa-yuma mi-kátáámá ítaraae. anón-abaaq-putiraa-kakoni (arááyane) óyaupike kemmá witikéna uyátárai-nakoma kawáá umátíkaraiye. ¹⁸ móraiq umá uyátárai-nakoma waátá-yataapikemma tíwíkена wení yabíkái-marupaq tíwíqme uwíniye. wenáwîqa múte matúq-matuq umá yaúyóro. miráuma waíno.

¹⁹ Patírayaa Akírama ye-áúkákáráq Onetíporatini aara iyápóyabagaraq keráwáqtôpaqa miráoro-maaraoro-aimma kétimatikaune. ²⁰ Korítiani-marabaq Irááqtima máqe-uraiye. Taropíma wemá karímá máyáitapoaq kemá wemmá Mairítati-marukaq ayuwéq iráune.

²¹ yaugiqá íurainaraq emá ketôpaq páátákáá maqmá aóné iyo. Yúburatigaraq Púretigaraq Aráinatigaraq Karó-tigaraq yemá máqtemma keqtíbâqawaayuma enôpaq miráono-maaraono-aimma kétimakaao.

²² enaágote uyátárai-nakoma maíno.

Áánûqtuni íráqô-qtataakoma keráwáqtê waíno. kemá Póroe.

aúgen-anona-anon-aimma
Genesis 12-22 and The New Testament in the Usarufa Language of
Papua New Guinea

Nupela Testamen na sampela hap Buk Stat long tokples Usarufa
copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Usarufa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons
Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format,
provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for
use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective
copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Mar 2019 from source files dated 20
Dec 2018

0cfecb85-a1ae-5e2f-a3f0-4c221d1d6c84